

Rusija in Jugoslavija. Rusija je bila pred vojno edina odločujoča država na Balkanu. Za bivšo Srbijo je bila kakor stric iz Amerike, plačevala je vse za njo, pa seveda tudi odločala. Ta skupna politika je bila res vseslovenska politika. Rusija je po boljševiki izgubila narodni značaj in je bila pred vsem le boljševiška in komunistična država. Poročali smo že, da so se ruski vodilni krogi unesli in začeli bolj pametno misliti. Zdaj so začeli ruski listi kar po vrsti pozivljati Jugoslavijo, naj vzpostavi zopet nekdanje zveze. Ako bodo Rusi opustili komunistično agitacijo, pa bolj poudarili narodni značaj ruske države in svojo zunanjo politiko uravnali kot slovensko politiko, potem bo to zblizanje za nas Slovane dobro.

V SLOVANSKI RIM — NA VELEHRAD.

Prvo slovensko romanje na Velehrad.

Lansko leto, v jubilejnim svetem letu, smo romali v Rim. Prihodnje leto bomo slavili slovanski verski jubilej, namreč 1100letnico rojstva našega apostola sv. Cirila. Po vsem slovanskem svetu se bo proslavljalo spomin sv. Cirila in Metoda, slovanskih apostolov in prosvetiteljev, predvsem na Velehradu, ki je bil po starem izročilu središče delovanja naših apostolov. Na Velehrad, v slovanski Rim, bodo prihajali romarji iz vseh slovanskih dežel. Mi ne sme mo biti zadnji!

Misel našega romanja se je sprožila na letošnji konferenci jugoslovanskih škofov v Zagrebu. Organizacija slovenskega romanja je poverjena Apostolstvu sv. Cirila in Metoda v Ljubljani in v Mariboru. Potovali bomo s posebnim vlakom skozi Dunaj in Brno; na Velehradu se bomo mudili en dan. Nazaj bomo šli skozi najlepše slovaške kraje.

Potovanje bo imelo verski značaj božje poti, a tudi za pouk in razvedrilo bo poskrbljeno. S seboj bomo imeli pevski zbor. Od češke strani nam je zagotovljen bratski sprejem. Obnovili bomo bratske zveze s Čehi in Slovaki v duhu ideje ciril-metodijske, v duhu naših skupnih apostolov in prosvetiteljev. Na Velehrad bomo ponesli novo zastavo, da jo poklonimo svetemu spominu slovanskih apostolov.

Romanje bo trajalo približno pet dni; vršilo se bo sredi avgusta, da bomo Marijin praznik dne 15. avgusta praznovali na Velehradu skupno s Čehi in Slovaki. Stroški bodo znašali okoli 700 dinarjev za vse skupaj, za vožnjo, hrano in prenočišče, v II. razredu pa nekoliko več. Obljube so nam velike ugodnosti. Podrobnosti bomo objavili po novem letu. Priglasje sprejema za enkrat podpisani odbor (Ljubljana, Rožna ulica 11; Maribor, Glavni trg 7).

V Ljubljani, dne 20. novembra 1926.

Za Apostolstvo sv. Cirila in Metoda v Ljubljani:

Dr. F. Grivec, predsednik. Dr. A. Snoj, tajnik.

Za Bratovščino (apostol.) sv. Cirila in Metoda v Mariboru:

Dr. Fr. Cukala, predsednik. J. Kupčič, tajnik.

Kaj je novega?

Župani in občinski odborniki! Županski tečaj v Mariboru bo v nedeljo, dne 5. decembra, ob 10. uri v društvenih prostorih, Koroška cesta 1, za župane in občinske odbornike iz okrajev Maribor levi in desni breg. — Za okraja Slovenjgradec in Prevalje bo tečaj v ponedeljek, dne 13. decembra, ob 10. uri v prostorih okrajne hranilnice v Slovenjgradu. — Za okraja Celje, Šmarje, Laško in Brežice bo tečaj v nedeljo, dne 12. decembra, ob 10. uri v prostorih pri »Belem volu« v Celju. — Za Ptuj in Ljutomer se bo datum še določil. — Na vseh teh tečajih bodo predavanja: občinski proračun, davčne zadeve, vojaške zadeve in o volilnih imenikih. Predavali bodo strokovnjaki. Prav posebno opozarjamo na predavanje o davčnih zadevah, ki bo važno za župane in občinske odbornike iz onih krajev, ki so bili v zadnjih letih prizadeti po vremenskih neizgledih.

Naša društva.

PROSLAVA 20LETNICE PROSVETNE ZVEZE V MARIBORU.

Da damo obračun o delu enega leta in da postavimo načrt za prihodnje leto, obenem pa, da se ozremo nazaj na dobo 20letnega prosvetnega dela, smo združili proslavo 20letnice, kar obstaja Prosvetna zveza v Mariboru, z rednim letnim obnim zborom. Spored je sledeči:

Slavnostna akademija.

Nedelja, dne 28. novembra, ob treh popoldne, slavnostna akademija v Narodnem gledališču:

1. Overture: Velika slavnost (godba Omladine).
2. Aljaž: Kmetiški hiši (pevsko društvo Maribor).
3. Brož: Na valovih Jadrana (tamb. zbor Omladine).
4. Slavnostni govor (dr. Anton Korošec, častni predsednik Prosvetne zveze).
5. Flotov: Overture k operi »Martha« (orkester Ljudskega odra).
6. E. Adamič: Večerna (pevsko društvo Maribor).
7. Adamič: Narodne pesmi (tamb. zbor Omladine).
8. R. Eilenberg: Le moulin de la foret noire (orkester Ljudskega odra).
9. Prešern: Krst pri Savici (dramatično-deklamatorična vpriizoritev, Ljudski oder v Mariboru).
10. Aljaž: Oj, z Bogom ti planinski svet (pevsko društvo Maribor).
11. Poslovilna pesem (godba Omladine).

Vstopnice se bodo dobile v predprodaji.

Občni zbor.

V ponedeljek, dne 29. novembra, ob desetih popoldne občni zbor v dvorani Zadrugne gospodarske banke (Aleksandrova cesta 6) s sporedom:

- a) Ugotovitev sklepčnosti po čl. 18 zvezinih pravil;
- b) odobrenje zapisnika XV. obnega zbora;
- c) poročila odbornikov;

Tudi navodila glede volilnih imenikov bodo važna, kar se morajo v januarju (ali če bodo oblastne volitve, po volitvah) prihodnje leto volilni imeniki na novo sestaviti.

Duhovniške izpembe. Prestavljeni, oziroma nastavljeni so sledeči vlč. gg.: Jožef Kuk, kaplan na Hajdini, je prestavljen v Sevnico; Ivan Verbanjšak, kaplan pri Sv. Barbari v Halozah, je prestavljen na Hajdino; Alojz Ciglar, kaplan na bolniškem dopustu, je nastavljen pri Sv. Barbari v Halozah; Karl Jaš, novomašnik, je nastavljen v Zalcu; Martin Gorogranec je ostal na dosedanjem mestu v Trbovljah; Josip Kavčič, kaplan na dopustu, je nastavljen v Framu; Alojz Pihler, kaplan v Framu, je prestavljen v St. Ilj pod Turjakom; Ivan Orel, kaplan v St. Ilju pod Turjakom, je prestavljen na Prevalje.

Pogreb prosta Jurkoviča v Ptuj. V četrtek, dne 18. t. m., ob pol treh popoldne se je vršil pogreb umrlega prosta g. Jurkoviča. Kondukt je vodil vlč. g. kanonik Vraber iz Maribora. Krsto so prenesli iz prošnje v mestno prostijsko cerkev, kjer so molili duhovniki mrtvaške molitve. Nato je izpregovoril vlč. g. kanonik Vraber poslovnih besede, v katerih je posebno naglašal, da je bil rajni vnet Marijin častilec in dober duhovnik. Priporočal je vernikom molitve za umrlega. Po molitvah v cerkvi se je razvrstil sprevod proti mestnemu pokopališču. Spredaj je šla šolska mladina osnovnih šol, za njo korporativno gimnazija s profesorjskim zborom. Za krsto so šli ranjkega sorodniki, g. veliki župan dr. Pirkmajer z okrajnim glavarjem dr. Vončina in mestnim županom dr. Senčarjem, sodni svetnik dr. Štuhec in zastopstvo drugih drž. uradov. Nato je sledilo občinstvo. Pred križem je še stopala duhovščina, 70 sobratov je spremlilo pokojnega na zadnji poti, zares častno število! V imenu Šentjurčanov se je zahvalil ob odprtem grobu za lepo udeležbo vlč. g. zlatomašnik Sinko iz Sv. Lovrenca v Slov. gor.

Zopet povodenj v Sloveniji. V ponedeljek in posebno še v noči na torek so močno narasle reke po Sloveniji in napravile mnogo škode in to pred vsem lesnim trgovcem, ki so imeli že gotove splave, ali pa les zložen ob vodah. Mnogo splavov je odneslo valovje in naši lesni trgovci so tudi pri tokratni povodnji udarjeni zelo hudo in občutno. Povodenj je občutila tokrat: Dravska dolina, Savinjska dolina in Gorenjska. Človeških žrtev in podiranja hiš in gospodarskih poslopj tokrat ni bilo. Dravo so nagnali v take izvanredno višino nalivi na Koroškem in taleči se sneg na tirolskih gorah. Tokrat je dosegla Drava od Maribora naprej višje stanje nego pri povodnji v dneh okrog Vseh svetnikov.

Samomor v Dravi. Dravski brod pod Mariborom, ki vozi med Pobrežjem in Meljem, je bil preteklo soboto popoldan pozorišče tragičnega dogodka. Med številnimi potniki, ki so se vozili z brodom, je bil tudi 26letni Ivan Jančič. Ko je brod prevozil na sredo Drave, je nenadoma slekel suknjič, vrzel klobuk na tla in skočil v valove. Na brodu je nastal pravi strah. S strahom so gledali ljudje, kako se je človek boril z valovi. Brodar je skočil v čoln, ki je privezan k brodu ter vozil za samomorilecem, ki se je začel potapljati. Zdelo se je, da se ga bo posrečilo rešiti, toda v trenutku, ko je privozil čoln do njega, je izginil ter se ni več prikazal na površje. Policijsko poizvedovanje je ugotovilo, da je izvršil samomor radi družinskih nepriklj; zapustil je dve pismi.

Težka nesreča. Krasna zadnja nedelja je izvalila polovico Maribora v okolico. Ceste so bile polne pešev, avtomobilov, kolesarjev in motociklistov. Nazaj v mesto se je vračalo vse v židani volji od letošnjega vina in posledica so bila številna trčenja, ki pa so potekla več ali manj srečno razen enega, ki se je dogodilo na cesti med Mariborom in Kamnico. Mariborski trgovec g. Ernest Gert je vozil s svojim motornim kolesom proti Kamnici. V drugem klancu, ki je nevaren radi strmine in ostrega ovinka, mu je privozil nasproti s kolesom 25letni ekonom iz Fale, g. Ivan Korman. Na ovinku nobeden od voznikov ni pazil, če vozi po pravilni strani ceste in tako je bilo trčenje neizogibno. Sreča je samo to, da je vozil motociklist v hrib precej polagoma, drugače bi bila nesreča še večja. Oba voz-

nika sta padla v jarek. G. Gert si je zlomil desno roko pod komolecem, g. Korman pa je dobil težke poškodbe na glavi, rokah in nogah ter je oblašal nezavesten. Ponesrečenecema so nudili prvo pomoč mimoidoči in obveščena je bila hitro tudi rešilna postaja, ki je oba prepeljala v bolnico.

Truplo na progi. Pred nekaj dnevi smo poročali, da so našli med Pesnico in St. Iljem na železniški progi truplo neznanega moža, katerega je usmrtil vlak. Orožništvo je sedaj ugotovilo identiteto ponesrečenega in sicer je bil to Bogumil Vasola iz Svečine. Bil je nekoliko slaboumen, ter je najbrž šel po progi domov. V temi ni opazil vlaka, ki ga je usmrtil.

Zopet plaz! Velika kotlina Globoka, davčne občine Trčova pri Sv. Petru niže Maribora, se vsled letošnjega deževja od vrha do nižave pomika navzdol. Ta veliki plaz ogroža hiše in gospodarska poslopja posestnikov J. Domitra in J. Likavca. Plaz grozi uničiti velike rodovitne vinograde in sadonosnike, razen zgoraj omenjenih še posestnikom Ferlincu, Cviklu, Falentanu, Rojku in Rapocu. Zemlja se pomiče neprestano v dolino in ogroža druge dosedaj še neogrožene parcele in poslopja. Glavni vzrok plazovja tiči v tem, da na obširnem ozemlju ni nobenega odtoka za vodo in sploh nobenega jarka. Čez to ozemlje vodi tudi občinska cesta od Drave skozi Trčovo v Nebovo, proti Sv. Marjeti ob Pesnici. Cesta je na enem mestu neporabna za vsak promet ter pomaknjena za nekaj metrov od prvotne lege, na eni strani pa je nevarno ogrožena. Posebno ogrožena je hiša in dvojno gospodarsko poslopje posestnice J. Domiter v Trčovi št. 31. V spodnjem koncu plazu bi bilo treba izkopati širok in globok odvajalni jarek za vodo, da se tako prepreči večje nevarnosti plazovja, ki ogroža lastnino prizadetih posestnikov, ker zna plazovje sčasoma prodreti do ceste, ki vodi iz Maribora do Sv. Petra in do Sv. Martina. Nekateri prizadeti posestniki so se že obrnili potom županstva Sv. Peter na okrajno glavarstvo v Mariboru, naj ukrene potrebno, da se izkopljejo potrebni jarki in prisili posestnike, ki so prizadeti, da sporazumno izvršijo obrambno delo proti velikemu plazu. Nekateri posestniki bi sami radi izkopali odvajalne jake, a sosedje ne privolijo, da bi se voda odtekala preko njihovih zemljišč. Meje med posameznimi posestniki so namreč tako zveržene, da je nemogoče izpeljati vodne jake, če se prizadeti posestniki ne sporazumejo. Pa je tudi vprašanje, ali bodo sploh mogli iz lastne gospodarske moči to delo izvršiti, katero bi se vsekakor moralo smatrati za važno in nujno.

Drvo je ubilo v ponedeljek, dne 22. t. m., pri Sv. Križu pri Mariboru dobroznanega čevljarja Ferd. Mandl. V strmem bregu je podiral kostanj, a veter ga je zanesel na drugo stran, kakor sta delavca nameravala. Ko je bežal na stran, se mu je v mokrem listju spodrsnilo, tako da je padel na hrbet in držal navzdol, ravno pod drvo, ki mu je padlo z vso težo na vrat in glavo. Zapušča vdovo in četrto nepreskrbljenih otrok. Zares, bodimo pripravljeni, ker ne vemo, kdaj pride ura!

Štirje splavi obšli sredi Drave. Ker je Drava prejšnji teden padla in je toplo vreme, se je zelo živahno razvil promet s splavi. Vožnja iz Dravske doline po vodi do Maribora je brez nevarnosti, a popolnoma je spremenila Drava glavni tok od Ptuja naprej. Zadnji petek so obšli na po zadnji povodnji nastali nasipini pod Ormožem kar štirje splavi. Splavarji so imeli seboj čoln, v katerem so se odpravili proti Varaždinu, da so si natančno ogledali novo nastale zapreke in nevarnosti. Sebe po tridnevnem, trudnem delu se je posrečilo omenjene splave zopet poriniti v glavni tok. Komaj so bili splavi v ponedeljek prosti, je prihrumela nenadoma močno narasla Drava in jih vrgla ponovno na nasipino. Splavarji so na čolnih rešili nekaj lesa, a še rešeno blago in vse štiri splave je raznesla Drava v noči od ponedeljka na torek. Škoda je ogromna. Mariborsko pristanišče je natlačeno s splavi, ki pa ne morejo naprej, ker je premalo veslačev in krmarjev. Ti splavi bodo čakali v Mariboru, dokler se ne vrnejo splavarji, ki so odpravili prve partije v Osijek, Dobrovo, Vukovar in Novi Sad. Za lastnike splavov znači to pomanjkanje izurjenih

Proslavimo 20letnico krščanskega prosvetnega dela, ki ga je vršila Prosvetna zveza v Mariboru med slovenskim narodom na njegovi narodni meji! Zato se udeležimo slavnostne akademije v nedeljo, dne 28. novembra 1926, ob treh popoldne v Narodnem gledališču in v ponedeljek dopoldne ob desetih obnega zbora, na katerem naj bodo vsako naše društvo zastopano!

Sv. Jurij v Slov. gorah. Prireditel katoliškega izobraževalnega društva »Edinost« se vrši v nedeljo, dne 28. t. m., ne pa 21. t. m., kakor smo napačno poročali v zadnjem »Gospodarju«. Društvo priredi dve veseligr »Lažizdra/nik« in »Kje je meja?»

Gornja Poljskava. Naše izobraževalno društvo se kaj pridno giblje. Izmed odsekov pa zasluži največjo pohvalo in priznanje delavnosti dram. odsek. Takoj po obnem zboru se je pričel ta odsek udeleževati in minulo nedeljo nam je priredil igro »Milnar in njegova hči«. Ni lahka ta igra in priznati se mora, da so se vkljub mnogim neprilikam dobro rešili svojo nalogo. Seveda je občinstvo najbolj zanimala vloga Marice, ki je v resnici bila tudi najbolj dovršena. Konrad je igral povsem zelo dobro, le v začetku se mu je nekam mudilo. Porenta zasluži sicer vso pohvalo, a vendar smo več pričakovali na nekaterih mestih. Izmed manjših vlog so častno rešili svojo nalogo predvsem župnik, potem pa grobar Gašpar in krčmar Sodec. Občinstvo je z zanimanjem sledilo igri, kar je tudi dobro znamenje, in se razšlo z najboljšimi vtisi.

Slov. katoliško prosvetno društvo pri Sv. Juriju ob južni žel. je imelo dne 31. oktobra svoj 25. redni obni zbor. Iz poročil odbornikov se je razvidlo, da društvo prav zadovoljivo deluje. Po obnem zboru je imel č. g. profesor Bogovič jako zanimivo predavanje v Sloveniji in v veličastnem evharističnem kongresu v Čikagi. Zadnji teden si je nabavila knjižnica posvetnega društva 50 novih knjig. Kako hitro bodo vezane in vpisane, se bodo izposojale. Vabimo vse, ki še niso člani, da pristopijo k društvu. Članarina znaša 10 Din letno.

Grizhe pri Celju. Katoliško prosvetno društvo v Grizah je uprizorilo preteklo nedeljo, dne 21. novembra 1926 igro »Zrtev spovedne molčečnosti«. Ker so morali mnogi vsled pomanjkanja prostora oditi, mnogi niso imeli prilike, splošno se je pa želelo, naj se igra ponovi, zato se bo ponovila prihodnjo nedeljo, dne 28. novembra 1926, ob pol 4. uri popoldne v dvorani ge. A. Piki v Grizah. Čisti dobiček se bo porabil za nove zvonove v Grizah. Se

in preizkušenih splavarjev veliko škodo. Toliko splavov in to obnem kakor letos še ni videl Maribor v novembru.

Dva velika vloma v okolici Slov. Bistrice. V dveh nožeh zaporedoma sta bila izvršena v okolici Slov. Bistrice dva velika vloma. V noči od 13. na 14. t. m. je bilo vlomljeno v gostilniške prostore Beno Dvoršaka pri kolodvoru Slov. Bistrice. Vlomilci so prišli skozi okno, na katerem so zdrobili šipo. Odnegli so razno obleko, kolo, cigarete v skupni vrednosti 2450 dinarjev. — Naslednjo noč so vlomilci obiskali trgovca in posestnika Franca Uranjeka pri Sv. Trojici, občina Zgornja Poljskava. Tudi pri njem so vdrlji skozi okno, na katerem so zvrli križ z železnim drogom, katerega so pozabili na mestu vloma. Iz trgovine so odnesli precej denarja, katerega so našli v blagajni, 6 bal moškega in 2 bali ženskega sukna, platno, cigarete, razne srečke, vse skupaj v vrednosti 5250 dinarjev. Orožništvo je takoj pričelo s preiskavo, toda dosedaj brez uspeha. Vse kaže, da je to delo bande, ki je nedavno izvršila vlom na Pragerskem in trgovino Jeglič.

Novice iz Laporja pri Poljčanah. Tudi pri nas se je na več krajih utrgal plaz. Največji je plaz za pokopališčem. Ta plaz je napravil največ škode posestniku Gregorju Polancu, kateremu je odvezel vse veliki sadonosnik. Tudi sosedna zemljišča so zelo prizadeta, posebno župnijsko, na katero plaz počasi leze. Cesto po laporski gorci je morala občina zavarovati s piloti, da se ni popeljala. — Franc Sagadin v Kočnem je prevzel posestvo po svojem 84letnem očetu Stefanu in si je izbral za družico v življenju Marijo Sagadin, hčerko daleč znanega, vrlega moža Jakoba Sagadina v Kočnem. Gostje so na gostiji pri licitaciji ameriške smodke zbrali za Dijaško kuhinjo v Marboru 320 Din. Novemu paru obilo sreče!

Uboj in drugo v Gornji Radgoni. V nedeljo, dne 14. t. m., ob šestih zvečer, je zabodel z nožem Rupert Dokl Ivana Trstenjak. Ta žalosten prizor se je odigral na Ščavnici, župniji Sv. Petra. Morilec je doma iz Zagajskega vrha, umorjeni pa s Plitvičkega vrha. Oba sta se poročila pred 3 leti. Dokl je znan kot pretepač in surov mož, Trstenjak pa kot miren, skrben in dober družinski oče. Zakaj se je izvršil ta umor je nedogano, in nerazumljivo. Dokl je šel v družbi drugih dveh oseb iz Domitarjeve gostilne na Plitvičkem vrhu proti Ščavnici. Med potjo srečajo Trstenjaka. Dokl ga vpraša, kdo da je. Ta odgovori: Leljev. Nato pa Dokl zamahne z nožem in zabode Trstenjaka naravnost v srce. Ali je vladalo med obema kako tiho sovraštvo, ali je storil Dokl ta zločin iz same podivjanosti, kdo ve? Ivan Trstenjak je bil obduciran in v torek, dne 16. t. m., pokopan na petrovskem pokopališču. Žena z dvema otročičema nepopisno žaluje. V cerkvi med vigilijami je omedlela. So morali poslati po zdravnika. Nenavaden in mučen je bil trenutek, ko je peljal orožnik vklejenega morileca na kolodvor, ko se je mrtvaški spreved z njegovo žrtvo pomikal med nepopisnim in pretresljivim jokom proti župnijski cerkvi. Naj morilec ta prizor nikdar ne pride iz spomina in mu pripomore do poboljšanja! — V sredo, dne 24. t. m., sta bila poročena v župnijski cerkvi sv. Petra Franc Hajnčič in Filomena Jagerič. Zenin je doma v Lomanovih, nevesta pa na Ščavnici. Oba izhajata iz uglednih družin. Želimo obilo sreče!

Viničarji, viničarke! Po vinorodnih okrajih Maribora, Ptuja in Ljutomerja je raztresen naš delavski viničarski stan. Brez pravic je, brez bolniškega, nezgodnega, starostnega in invalidnega zavarovanja. Za trdo delo mu družba ne nudi niti dovolj kruha, niti primerne obleke, niti zdravstvenih stanovanj, niti lepe besede, vredne božjih otrok. 40.000 družin šteje naš stan! Kaka armada, ako se organizira in disciplinira, si postavi program in ako gre kot en mož v boj za pravice viničarjev. Da se to zgodi in da tudi viničarju vzide žarko sonce gospodarske svobode, je Strokova zveza viničarjev in kmetskih delavcev v Ljutomeru sklenila, sklicati prvi kongres viničarjev, ki bo zboroval dne 7. in 8. decembra t. l. v Ljutomeru, s sledečim dnevnim redom: V torek, dne 7. decembra: Ob 13. uri zborovanje delegatov iz vseh viničarskih krajev v Katoliškem domu. 1. Kritičen položaj viničarjev (Peter Rozman). 2. Program in zahteve viničarske organizacije (Andrej Semenič). 3. Praktična izvedba organizacije (France Žužek). Po delegatskem zborovanju prijateljski večer. Začetek je točno ob sedmih. V sredo, dne 8. decembra: Ob 8. uri sv. maša, nato zborovanje v Katoliškem domu. 1. Krščanski socializem, naš rešitelj (dr. Andrej Gosar). 2. Naša delavska kultura (K. Pitako). 3. Naše delo v bodočnosti (Ivan

enkrat najljubše vabi vse od blizu in daleč k obilni udeležbi društveni odbor.

St. Ilj pri Velenju. V našem prosvetnem društvu je v novejšem času oživelo. Društvo je z žilavo vstrajnostjo postavilo začasno, a dovolj prostorno leseno stavbo; pripravilo si nov oder, ki ga je slikal mojster g. Vinko Vipotnik iz Zalca za razmeroma nizko ceno. Zastor je naravnost vzor. Dne 7. novembra je društvo otvorilo svoj oder s petjem, deklamacijo, govorom in gled. igrano. »Jeza nad petelinom in keso«. Igra je za naše razmere popolnoma preurejena — je vzbujala viharne odobravanja. Dokaz, da so se igralke potrudile in podale igrar, kar se je dalo lepo. Da je bilo občinstvo zadovoljno, se je pokazalo čez 14 dni, ko je društvo dne 21. novembra priredilo materinski dan, ki ga spomladni ni moglo, ker se oder ni bil postavil. Društveni prostori so bili zopet napolnjeni. Vspored je bil silno raznoličen in zanimiv. Pomagala je tudi šolska mladina s petjem in deklamacijami, najmanjši celo s telovadbo, spremljano s petjem. Slavnostni govor je imel gosp. Karo iz Soštanja, ki je v krasnih izjavah naslikal materino ljubezen, delo in žrtve za otroke ter vspodbujal mladino k hvaležnosti in ljubezni do svojih mater. Dramatični prozor »Mamica — največji zaklad« je bil ganljiv do solz. — Je to ljubka igrarica, prvič igrana v Soštanju, za tukajšnje razmere predurjena; a lepa misel je prišla do lepega izraza. S pesmijo: O Marija, naša ljubka mati — pred Marijino podobo — je bila zaključena prireditev. — Nato se je vršil občni zbor društva s poročili odbornikov in volitvijo novega odbora za prihodnje leto. Z vzklikom je bil voljen stari odbor. Iz poročil posnamemo vsestranski napredek društva. Ko se je društvo srečno iznebilo morečih skrbi za lastne prostore, se pripravljajo, da v najkrajšem času izvede svoje notranje ureditve. Pripravlja se ustanovitev Dekliške, kakor tudi Mladeniške zveze, predvsem pa dela društvo na izpopolnjevanju svoje knjižnice, ki je iz vojne časa odnesla zvezo rane. Sedaj, ko so se gnočne razmere v društvu znatno zboljšale, bo tudi knjižnica postala primerno bogatejša. Treba je samo, da društvo ostanejo zvesti njegovi stari člani in se ga oklenejo tudi novi. Letos je bilo udov 66, prvi vzor naj bo številka 100! Šentiljska žilavost jo bo tudi dosegla, če ne danes, pa jutri!

Gajšek). 4. Debata in sprejem resolucij. Popoldne ob 2. uri istotam tamburaški koncert, tovariški sestanek in srečolov. Tovariši viničarji, tovarišice viničarke, pristaši in prijatelji idej krščanskega socializma! Dne 7. in 8. decembra vsi na naš kongres v Ljutomer! Naj postane ta dan dan vstajenja za naš stan! Živelo organizirano viničarsko delavstvo! NB. Polovična vožnja na vseh progah Slovenije dovoljena. — Pripravljalni odbor.

Požar. V petek, dne 19. t. m., okrog 9. ure popoldne, je začelo goreti na Humu pri posestniku Ludoviku Kečku, in sicer v skednju. Na nepojasnen način je pogorel kravji in svinjski hlev ter vso gospodarsko poslopje s krmo vred. Prizadeti je tem bolj pomoči potreben, ker mu je pogorela vsa krma, katero je bil kupil. V prvi vrsti se je zahvaliti vsem požrtvovalnim ljudem in gasilecem frankovske občine, kateri so z vso požrtvovalnostjo omejili ogenj, da se ni užgala tudi hiša. Zahvalo smo dolžni hardeski pož. bramb. ki je kljub oddaljenosti in slabi cesti prispela z brzgalno na lice mesta, a je bil ogenj že toliko zaduščen, da ni bilo več nevarnosti za sosedo, so se na predlog župana vrnili nazaj. Posestnik je zavarovan za staro malenkostno svoto, torej je tem bolj pomilovanja in pomoči potreben.

Potreba je velika, a sredstev ni! Leta 1919 smo bili osvobojeni. Zaklicali smo: Prekmurci smo bratje z ostalimi Slovenci vred, ker smo sinovi iste matere Slovenije. Prosto smo zadihali in začutili smo potrebo, da zidamo, da ustvarjamo, da zadoščemo svojim vsestranskim težnjam. Zaposlili in dobili smo gimnazijo. S tem so bile naše stare sanje o lastni domači slovenski inteligenci uresničene. Na dobljeno gimnazijo smo zrl kot na svoj največji zaklad. Kako tudi ne, ko smo v duhu že videli, kako pripravljajo naše otroke za življenje, kako jim podaja navodila, ki jih mora imeti pred očmi vsak bodoči narodni delavec. Samo z gimnazijo pa se ne moremo zadovoljiti. Ne potrebujemo le slovenskih voditeljev, temveč želimo, da so naši voditelji moške večnoveljavne verskih načel, da so vzgojeni za res praktične katoličane. Take vzgoje jim gimnazija ne more dati, ker gre njeno delo v drugo smer. Radi tega je potreben še poseben zavod — dijaški dom, katerega namen ni, da podaja nauke, ... jih po modernem razmišljanju »izobražene« mora imeti, temveč si stavi kot glavno in edino nalogo, da podaja na podlagi katoliških načel vzgojo, ki je potrebna sreči. Namen tega je, napraviti celovitega človeka-inteligenta, v kolikor gimnazija tega ne more in si ne prizadeva storiti. Potreba je velika in čutimo, da odlašati ne smemo, ker bi na ta način lahko izgubili svoje najboljše sinove. Začeti moramo in postaviti zavetje, v katerem dobi naša učeča se mladina vse pogoje, da se lahko razvije vsestransko in postane to, kar želimo, da bi postala. Delo je ogromno, a naše sile so nezadostne. Vse žrtvujemo in še premalo. Reveži smo. Zato iščemo pomoči.

Dva požara. V St. Juriju ob južni žel. je dne 13. t. m. izbruhnil požar pri trgovcu Francu Kincl in popolnoma upepelil gospodarsko poslopje. V torek, dne 16. t. m., približno okrog 3. ure popoldne je začel goreti v Dobrešči vasi v Savinjski dolini nov kozolec, ki je bil poln sena. Sumi se, da so ga zažgali otroci na paši. Škoda je velika, ker je zgorel do tal, zavarovalnina pa je razmeroma nizka. Gasit so prihiteli brigadne iz Sv. Petra, tovarniška iz St. Pavla pri Preboldu, iz Latkove vasi in Polzele.

Požar v Babni reki pri Sv. Stefanu. V noči od 7. na 8. t. m. je upepelil ogenj Mihaela Stancarju gospodarsko poslopje, z njim vred vse svinje in več lepih in močnih vozov. Bilo je le malo mogoče rešiti, ker je bilo hitro celo poslopje v ognju. Cela vas je bila v nevarnosti, da pade v nesrečo. Na kak način je nastal ogenj, se se ni ugotovilo. Sumijo, da je bilo ogenj podtaknjen.

Še nekaj o pilštanskem plazu. Plaz ne miruje. Že so izpraznili hišo posestnika Alojzija Bevca v Starem trgu ob cesti. Zdaj pa izpraznjujejo hišo Lucije Belak že pod okrajno cesto; gospodarsko poslopje je pa že porušeno. Zemlja je tukaj počila gotovo kakih 20 m globoko. In ta strašna težka masa leze skoro vidno navzdol in je že vzboliča tudi strugo v potoku. Kaj bo pa potem, če nam zajezijo še Bistrico? 60 vojakov je že na delu, ki ga vodi g. inženier Jug od velikega županstva v Mariboru. Začeli so kopati na spodnjem koncu od potoka po sredini plazu in obenem tudi na obeh krajnih razpoklinah. Morebiti se jim tako kmalu posreči, da pridejo do glavne žile podzemeljskega toka. Bog je dal lepo krasno vreme; ko bi le tudi ostalo stanovitno, da bi tako silno potrebno reševalno delo lahko hitreje napredovalo.

Usodepolna avtomobilska nesreča. V avtomobilu št. 839 se je vozila v nedeljo zvečer ob šestih večja družba, ki je bila na izletu v Samoboru, proti Zagrebu nazaj. V avtomobilu so se vozili: lastnik avtomobila St. Stefanovič, gostilničar Skusič s soprogo in sedemletno hčerko, mesar Zajec s soprogo ter neki Jožef Pirc. Pri čuvajnici v Podusedu, kjer sece cesta progo, so bile železniške zapornice spuščene; avtomobil je pridirjal baje po cesti proti zapornicam s tako silo, da je dvignil mrežo in prišel na progo v usodepolnem trenutku, ko je ravno privozil mimo monakovskih brzovlak. Še preden sta trčila brzovlak in avtomobil, sta še tik pred zapornicami skočila iz avtomobila Zajec in Skusič ter si s tem rešila življenje. V naslednjem trenutku pa je prišlo do strašnega trčenja. Brzovlak je odbil avtomobil s tako silo, da je avto odletel proti bližnjemu plotu, kjer se je popolnoma razbil. Nesreča je hotela, da sta pri trčenju prišli obe gospe pod lokomotivo, ki ju je popolnoma zdrobila in razmesarila. 50 metrov po progi nazdol so ležali posamezni deli trupla — grozovit pogled! Skusičeva sedemletna hčerka in g. Pirc sta ostala nepoškodovana. Šoferja Stefanoviča pa je vrglo pri trčenju iz avtomobila; pri tem je letel v obliki spirale 10 metrov visoko preko lokomotive in priletel na drugi strani tako nesrečno v jarek ob cesti, da si je ob velikem kamnu v jarku razbil glavo. Železniška komisija je takoj prišla na kraj nesreče in zaslislala g. Pirca in še štiri žene, ki so bile priča tragičnega dogodka.

Očeta zaklal. V vasi Hraštin pri Osijeku je 43letni Iv. Perenc z nožem zabodel svojega 71letnega očeta Davida Perenca. Ivan Perenc je znan alkoholič.

Silni viharji po celi Evropi. V nedeljo, ponedeljek in torek so divjali silni viharji po celi Evropi. Doslej dospela poročila opisujejo to najnovejšo nesrečo takole: Iz zapadnega dela Avstrije, Solnograške, Salzkammerguta in Ti-

rolske poročajo, da so divjali te dni silni viharji, ki so povzročili mnogo škode. Mestoma je bil oviran tudi železniški promet. Vihar je odkrival hiše, ruval drevesa, podiral električne napeljave itd. Tudi na Bavarskem, posebno še v okolici Königsseeja in Berchtesgadena, je bil vihar silno močan. Enaka poročila prihajajo iz Južne Tirolske. V Švici je v višjih legah snežilo. V tičinskem okraju so reke in jezera prestopila bregove. Enaka vremenska sprememba je zadela Črni les v Nemčiji, kjer je sneg zapadel 1/2 metra visoko. Veliki viharji so divjali tudi v gornji Italiji. Ni manjši niso bili na italijanskem obmorju, kjer posebno v Genovi ni mogel noben parnik pristati te dni. Viharji so segali daleč na sever, kjer so divjali z nezmanjšano silo tudi na Angleškem. Na raznih krajih je vrglo na kopno manjše parnike. Neki francoski parnik je moral moštvo zapustiti. Na Atlantskem oceanu je bil parnik »Aldjorth« močno poškodovan. Na Španskem so reke poplavlje bregove. Preko Anglije in bližnjih otokov so divjali v soboto silni viharji. Mnogo manjših ladij je bilo vrženih na obalo. Francoska ladija »Ane Marie« se je potopila v Severnem morju. Posadko je rešila angleška ladija »Earl Beath«. V Rokavskem zalivu se je ponesrečil francoski parnik »Roseline«. V Atlantskem oceanu, 1500 milj od irske obali, je klicalo več ladij, med njimi 14.000 ton veliki parnik »Andania«, na pomoč.

Slovenska žena, kaj je tvoja dolžnost? Vstrajati dosledno na programu, ki smo ga izpovedale javnosti dne 7. novembra t. l. Slehernega pošteno mislečega človeka utrditi v prepričanju, da bo naš narod duševno in telesno propadel, če se bo trajno zastrupil potom svobodomiselnega tiska. Neizprosno boj brezvestni dnevi žurnalisti, ki prinašajo kugo v naše slovenske domove! Slovenska žena, ali si opozorila svojo sosedo na kvarne posledice v družini, ako trpi v hiši list, ki nasprotuje čustvom slovenske duše? Slovenska gospodinja, tvoja dolžnost je, da kupuješ pri trgovcu in podpiraš le tistega obrtnika, ki ima naročen list, kateri brani čast in vero slovenskega naroda.

Opozarjamo vse, ki so prejeli srečke loterije Katoliškega prosvetnega društva v Sv. Petru pod Sv. gorami, da srečke najkasneje v 14 dneh plačajo. Oni ka, kateri srečke ne želijo obdržati in jih nočejo tudi drugim ponuditi, naj srečke nemudoma vrnejo, da se zamore s srečkami drugim postreči. Da ne bode nepotrebnih opominov, naj vsak, ki je te srečke prejel, iste plača, ali pa vrne. Zrebanje se bode vršilo takoj, kakor hitro bodo srečke plačane. Skrbite tedaj, da v tej zadevi potrebno ukrenete. Dan zrebanja in seznam izzrebanih števil bode pravočasno prinesel »Slovenski Gospodar«.

Popravek. Ni res, da znani demokratski agitator Alojz Stanjko, ki se je pred par leti priženil v Ključarovec, svojega hiš. gospodarja nevarno pretepel ter tako težko poškodval, da je moral starček iskati zdravniško pomoč, ampak je res, da sta se Ant. Kosi in njegov zet Alojz Stanjko le v malenkostni zadevi sporeklati, ter je bil spor že drugi dan poravnán in pozabljen. Alojz Stanjko, kolar v Ključarovicah.

Koledar Kmetske zveze smo te dni začeli razpošiljati in ga do začetka decembra prejmejo naši zaupniki v vseh krajih. Opozarjamo na to naše somišljenike, da ne kupujejo drugih žepnih koledarjev. Naj se povsod obrnejo na naše zaupnike, da dobe koledar Kmetske zveze hitro v roke.

Za Dijaško kuhinjo se je nabralo pri Sv. Petru pri Mariboru na gostiji Serkič-Harbovi 115 dinarjev. — Bog plačaj!

Železna posoda vseh vrat je došla v trgovino Franc Senčar, Mala Nedelja. Zmerne cene!

V torek, dne 30. novembra se vrši pri Sv. Andražu v Slov. goricah veliki živinski in kramarski sejem.

Hudičeva koža se imenuje najbolj trpežno blago za moške in otroške obleke. Pripravno tudi za čevlje. V vseh barvah se dobi v trgovini Franc Senčar, Mala Nedelja in Ljutomer.

Pisma iz domačih krajev.

Vurberg. Drava nam je sedaj pri zadnji povodnji spet odnesla veliko najrodovitnejše zemlje, ter si je novo pot začrtala, po kateri nam hoče odnesti več sto hektarov rodovitne zemlje in še zraven več hiš z gospodarskimi poslopji. Če ne bo v kratkem državne pomoči za obrambne jeze, potem smo od najrodovitnejše zemlje prosti davkov in prosti kruha. Opozarjamo vse one posestnike, kojih posestva so ogrožena po Dravi, da se dne 28. novembra obrnejo s prošnjo na g. narodnega poslanca Zebota, kateri nam je obljubil, da nas poseti omenjenega dne na Vurbergu, da se enkrat skuša na merodajnem mestu prositi in zahtevati, da se nam kolikor mogoče zavaruje naša zemlja. Tudi veselo novice vam moramo naznaniti, katerih prva je, da smo zamenjali g. nadučitelja. Novi naš gospod nadučitelj je prvič vreden našega zaupanja, je miren, priazen, postrežljiv človek, kateremu smemo zaupati naše male, ker jih celo po očetovski nadzoruje in poučuje. Nas staršev pa tudi ne krmi z nasilno politično stranko. Menda vidi, da smo sami dosti zreli za odločitve v takih stvareh. Tako ostanimo in smo si večni prijatelji, češar smo si že dolgo želeli. Za naše revnejše sloje pa jo je najbolj pogodil veleposestnik g. Jožef grof Herberstein. Odslovil je ravnatelja Gumberta, kateri je zmiraj protestiral proti dajitvi zemlje, drv in listja revnejšim slojem občine Vurberg. Kako hitro je nastopil nov oskrbnik, so se tudi razmere za nas zboljšale. Tako smo vse dobro zamenjali, hvala Bogu, kar pa še nismo, pa bomo gotovo prihodnje leto. Na svidenje pri občinskih volitvah.

Sv. Benedikt v Slov. gor. Smrt ne izbira, od kraja podira. Tudi mladost ni izvzeta. V ponedeljek, 15. novembra smo sprejeli k večnemu počitku šele 19 let starega, vrlega in vzornega mladčenca, marljivega člana tukajšnjega Orla, Matija Zimič. Zahrbna jetlika mu je pretrgala nit življenja. Bil je tih, miren fant, in radi tega splošno priljubljen. Bil je tudi vrl in dober član Mlad. Marijine družbe. Ze zgodaj iz šole stopivši, se je z vsem žarom svoje mladeniške, za vse lepo in plemenito vnete duše oklenil Orla, čigar zvest in vzgleden član je bil do zadnjega. Ni se zbal raznih zbadljivih od raznih ničvrednih fantov, katerih nikjer ne manjka, ampak je šel neustrašeno po začrtani poti k cilju, ki mu je bil: ostati pošten, zvest Bogu in Mariji, razven tega pa se tudi umsko in srčno izobraziti, da bi lahko kdaj koristil sebi, staršem in narodu. Lep vzgled našim fantom v vsakem oziru. Njegov pogreb je bil lep priča, kako je bil pokojni Matija priljubljen. Domači Orli so korporativno v kroju spremili svojega tovariša k zadnjemu počitku. Lepo število članov Marijine družbe z zastavo mu je izkazalo zadnjo čast. Moški zbor je pod vodstvom g. organista zapel na domu »Vigred se povrne« in na pokopališču »Blagor mu«. V slovo sta mu govorila domači č. g. župnik in v imenu Orlov br. Mirko Geratič. Dragi Matija! Končana je Tvoja pot, dospel si k svojemu cilju. Tvoja duša je hrepelena k božjemu Solncu, k viru Dobrote, Resnice in Lepote, h Kristusu. Sedaj si tam, kakor upa-